

Matematika

Pokud se bude revidovat obsah učiva na 2. stupni ZŠ, jak tato změna ovlivní navazující studium na SŠ? Pokud bude nějaké učivo vyškrtnuto, je potřeba o této změně informovat SŠ, aby na tuto skutečnost mohly adekvátně reagovat.

Na změnu vzdělávacího obsahu na základních školách bude navazovat i revize rámcových vzdělávacích programů pro navazující studium na středních školách.

Koncepce klade velký důraz na kompetence. Jak se tato skutečnost odrazí v jednotných přijímacích zkouškách, případně testování žáků na konci 9. ročníku? Pokud totiž koncept jednotné zkoušky nebo případně plánované testování žáků zůstane nezměněn, dojde k tomu, že se učitelé budou nuceni zaměřovat na přípravu na tyto testy, a nebude tak kladen důraz na rozvíjení kompetencí.

Jednotné přijímací zkoušky musejí ze zákona odpovídat svým obsahem RVP. S revizí RVP by tedy mělo dojít i k proměně obsahu JPZ.

Bude vymezena dostatečná časová dotace k tomu, aby učitel mohl rozvíjet jednotlivé kompetence?

Ano, měl by být dostatečný prostor i pro rozvoj kompetencí.

Proč se zde mezi uvažovanými trendy vůbec neobjevuje činnostní učení Tvořivé školy? Jsou zde velmi zajímavé metody a postupy práce.

Děkujeme za doporučení. Uvedený výčet není definitivní a má za úkol jen naznačit, kde skupina čerpá hlavní inspiraci.

Informatika

Nenašel jsem v materiálu popis zahraničních zkušeností. Jaké má informatika postavení v zahraničních kurikulárních dokumentech? Je zde jako samostatný obor/oblast, nebo je propojená s dalšími obory do jedné oblasti?

Postavení informatiky a rozvoje inforatického myšlení v zahraničních kurikulech je různé. V návrhu koncepce jsme uváděli odkaz na dva zahraniční dokumenty: [International Trends in K-12 Computer Science Curricula Through Comparative Analysis: Implications for the Primary Curricula](#), [Reviewing Computational Thinking in Compulsory Education](#).

Uvažuje se o propojení informatiky s jinými vzdělávacími obory pod jednu vzdělávací oblast? Například s matematikou, technikou, VO člověk a svět práce.

Zatím nikoli.

Budou součástí nového RVP ZV očekávané výstupy, které vypadly v rámci malé revize ze vzdělávacího oboru ICT? Například osvojení si typografických pravidel nebo práce s textovými a tabulkovými editory.

Nepředpokládáme, že se tyto očekávané výstupy objeví v původním znění. Jejich obsah je v současném RVP ZV součástí klíčových digitálních kompetencí. Z RVP ZV tedy nebyl vypuštěn, jen již není součástí jediné vzdělávací oblasti. Obsah by neměl z revidovaného RVP ZV vymizet, bude záležet na způsobu, jakým budou formulovány očekávané výstupy v jednotlivých vzdělávacích oblastech. V informatice jsou například i nyní výstupy k evidenci dat (v tematickém okruhu Informační systémy) a tyto výstupy předpokládají práci s tabulkovými editory. Jejich obsah v informatice zůstane.

Jazyk a jazyková komunikace

Pokud se jazyková a komunikačně-slohová složka ČJL chápou jako neoddelitelné, předpokládá se přímé propojení obou složek ve výuce, např. výuka v blocích? Měly by se jednotlivé hodiny koncipovat podobně jako například lekce cizího jazyka?

Komunikační a slohová složka představují spojené nádoby. Jejich propojení ve výuce chápeme jako ústrojné, základem je práce s autentickými texty, až už psanými, nebo mluvenými. Výuka nemusí probíhat právě v blocích a hodiny není třeba koncipovat jako při výuce cizího jazyka. Jde nám o výuku mateřského jazyka jakožto primárního komunikačního prostředku.

Co využijí autoři RVP (a co pak doporučí učitelům / tvůrcům učebních materiálů) jako východisko, teorii, inspiraci pro tvorbu výstupů pro systematické komunikační pojetí výuky?

Jedním z východisek pro systematické pojetí komunikační výchovy je publikace Školní výpravy do krajiny češtiny, kterou považujeme za ucelenou a prakticky koncipovanou příručku pro výuku českého jazyka na základních školách a nižších stupních víceletých gymnázií.

Proč je literární složce oboru ČJL v celém dokumentu věnováno méně prostoru než ostatním složkám? U literární výchovy je sice uvedeno, že je „nenahraditelná pro celkový rozvoj žákovy osobnosti“, ale dále se o ní hovoří jen jako „doplnění k jazykové složce předmětu“.

Souhlasíme s tím, že literární výchovu nelze upozadovat, nejde v principu pouze o doplnění k jazykové složce předmětu. Tato formulace opravdu není vhodně zvolená a nevystihuje podstatu vztahu mezi jednotlivými složkami vzdělávacího oboru. Souhlasíme také s vyjádřením obou oponentů ve smyslu akcentovat větší zastoupení literární výchovy.

Dokument se věnuje výrazně méně literární složce než složce jazykové a komunikačně-slohové. U těch je uvedeno, které vývojové trendy se považují za inspirativní (konstruktivismus), pro literaturu zde však není uvedeno žádné teoretické či metodologické východisko. Znamená to, že literární část vzdělávacího oboru ČJL má být upozaděna?

Ve výuce literární výchovy předpokládáme zaměření se na vlastní výběr četby, na čtení s porozuměním textů přiměřeného rozsahu a náročnosti, na vnímání rozmanitosti literárních textů. Žáci pracují s texty v tištěné i digitální podobě, při interpretaci textů posuzují nově získané informace na základě své zkušenosti a formulují vlastní názor, podpořený věcnou a logickou argumentací. Literární část vzdělávacího oboru nemá být upozaděna; tato část prochází změnou paradigmatu, opouštíme upřednostňování literární teorie a literární historie a zaměřujeme se ve větší míře na čtenářský prožitek, interpretaci textů a jejich sdílení. Pokud jde o teoretická východiska pro literární výchovu, vycházíme z tezí autorů, jako je Ondřej Hausenblas, Václav Nezkusil, Ondřej Hník, Jaroslav Vala, Václav Jindráček, Josef Soukal a další.

Dokument uvádí: „Tam, kde je to možné, směřujeme k integraci složky jazykové, komunikačně-slohové a literární.“ Kdo určí, kde je to možné? Budou tyto případy nějak konkretizovány, resp. reflektovány ve formulaci výstupů?

Principy integrace jednotlivých složek budou popsány a formulovány v jednotlivých výstupech a jejich konkretizacích. Výstupy a jejich naplňování jsou závazné. Výběr postupů, forem a metod koresponduje s obsahem výuky a zároveň představuje prostor pro invenci jednotlivých vyučujících.

Text dokumentu konstatuje, že jazyková a komunikačně-slohová složka jsou chápány jako „vzájemně neoddelitelné“, poněkud však postrádám podobné vyjádření k propojení literární a komunikačně-slohové složky. Domnívám se, že nejen tvůrčí psaní je nezbytnou součástí literární výchovy.

Souhlasíme s tím, že propojení komunikační a literární výchovy bude vhodné vyjádřit pregnančněji.

V dokumentu je zmíněna nutnost vyřešit otázku klíčových kompetencí a gramotností. Existuje už nějaká oficiální verze, jak tyto pojmy chápat, co mají společného a čím se liší, jak s nimi pracovat při koncipování výstupů a při samotné výuce? Bude k dispozici veřejnosti, nebo alespoň užším pracovním skupinám?

Vycházíme z dokumentu Hlavní směry revize RVP ZV. Klíčové kompetence chápeme jako funkční propojení znalostí, dovedností a postojů. Stojí nad jednotlivými obory, což znamená, že jsou realizovány ve více, nebo dokonce ve všech vzdělávacích oborech. Zjišťování úrovně naplnění kompetencí je obtížné, i když jisté nástroje jsou k dispozici. Kompetence jsou rozvíjeny v průběhu celého života, a to nejen školou. Pojem kompetence je třeba v RVP propojit s pojmem gramotnosti a zároveň mezi nimi rozlišovat. Gramotnosti představují dovednost aplikovat znalosti v konkrétních praktických situacích. Jsou měřitelné (i kvantitativně) a jsou zpravidla více vázány na jeden nebo několik oborů. Lze přitom odlišit základní gramotnosti (čtenářská/pisatelská a matematická), jejichž rozvoj je předpokladem rozvoje ostatních gramotností.

Dokument zmiňuje nutnost průběžného vzdělávání učitelů. Jak se to plánuje zajistit a jak má dojít k tomu, aby se učitelé vůbec chtěli vzdělávat, aby změněnému RVP věřili, aby jim dával smysl a chtěli ho implementovat, a ne nechat jen na papíře?

Průběžné vzdělávání učitelů souvisí s jejich připraveností vyučovat moderně a v souladu s revidovaným obsahem RVP. Aby učitelé byli schopni naplňovat revidované výstupy, je třeba, aby dobře chápali jejich obsah a smysl. Systém dalšího vzdělávání učitelů je ve fázi příprav.

Dokument zmiňuje pragmatiku, stylistiku, obrat k mluvenosti jako příklady přístupů, které je třeba zdůraznit. Jak to plánujete převést do výstupů, aby to skutečně vedlo k implementaci v praxi? V současném RVP najdeme výstupy, které jsou s těmito přístupy celkem v souladu, ale přesto vyznívají jako prázdné fráze. Co plánujete udělat pro to, aby to tentokrát bylo jinak?

Oproti stávajícím výstupům RVP budou revidované výstupy obohaceny o tzv. konkretizace, které budou jednotlivé výstupy v daných uzlových bodech blíže charakterizovat, vymezovat a upřesňovat. Jako příklad uvedeme možný návrh jednoho výstupu zaměřeného na mluvený projev a jeho konkretizace:

- tvoří mluvený projev
- respektuje pravidla výslovnosti; rozeznává a užívá vhodné verbální a neverbální prostředky a techniky mluvené řeči v připraveném a improvizovaném projevu
- užívá vhodně dynamiku, hlasitost a tempo řeči, větný přízvuk, melodii a pauzy
- dbá na zřetelnou výslovnost
- vyslovuje správně frekventovaná slova přejatá

Východisko pro jazykovou složku VO ČJL počítá s tím, že pro žáky je čeština mateřským jazykem. Považuji za relevantní připomínku oponenta dr. Borovičky – jak bude zohledněn narůstající počet žáků s odlišným mateřským jazykem, jejichž jazykový cit logicky nedosahuje takové úrovně?

Tato připomínka je opravdu závažná, zvláště vzhledem k aktuální situaci, kdy jsou do tříd začleňováni například žáci pocházející z Ukrajiny. V tomto případě napomáhá skutečnost, že jde o žáky, jejichž mateřský jazyk představuje příbuzný slovanský jazyk a jejich adaptace ve vztahu k češtině není výrazně problematická. Zkušenosti nám také ukazují, že žáci, jejichž mateřština je řeč typologicky výrazně odlišná (např. vietnamština), se dokážou často velmi úspěšně přizpůsobit a češtinu jsou schopni si v poměrně krátké době osvojit na vysoké úrovni.

Co je myšleno tím, že je nutné postupně revidovat učebnicové řady, aby akcentovaly integraci jednotlivých složek VO? Komunikujete s nakladateli učebnic? Berete na vědomí, že tento aspekt neznamená revizi, ale vytvoření nového konceptu a že vytvoření nově koncipované učebnicové řady trvá roky?

Ano, komunikace s nakladateli i autory učebnic probíhá. Tvorba nových učebnicových řad může probíhat v přímé návaznosti na vydání revidovaného RVP.

Jak chcete zajistit, že učitelé budou přijaty učební materiály (včetně učebnicových řad, u nichž chcete, aby do budoucna akcentovaly komunikačně-pragmatický pohled)? Učebnice se řídí zákonem nabídky a poptávky, tj. pokud o učebnice s tímto pojetím výuky nebude zájem, je pravděpodobné, že se nakladatelstvím nevyplatí je vydávat.

Pokud budou nakladatelství chtít, aby jejich učebnice získávaly doložku MŠMT, je třeba, aby učebnice jednoznačně naplňovaly výstupy uvedené v revidovaném RVP.

V dokumentu se stále objevuje dost odborných názvů a náznaků teorií, na něž není připojen odkaz. Počítáte s tím, že RVP bude vypadat jinak? Bude formulován tak, aby byl srozumitelný i staršímu či začínajícímu učitelé, aby se obracel do praxe, přinášel vhled do situací a konkrétní příklady?

Ano, RVP bude obsahovat obecnou část, části zaměřené oborově a další oblasti. V případě oborových částí RVP budou vyučující nejvíce zajímat revidované výstupy a jejich konkretizace. Ty budou představovat prostor pro bližší definování a konkrétní charakteristiku jednotlivých výstupů. Jejich formulace by měly být srozumitelné začínajícím učitelům, ale i třeba rodičovské veřejnosti. Konkrétní příklady budou řešeny v referenčních úlohách, které budou zpracovány ve třech úrovních.

Z textu je patrné, že je preferován konstruktivistický model výuky jazyka. Jakým způsobem je plánováno představit tento model učitelům?

Ve výuce by měl být prosazován model poznávání v expresivním pojetí LV: četba – tvorba – znalost. Předpokládáme, že doporučení pro výukovou praxi budeme řešit v přípravě modelového školního vzdělávacího programu.

Je plánováno nějaké doporučení pro výukovou praxi, že by bylo vhodné pro komunikačně pojatou výuku oboru zvážit menší počet žáků ve třídě, podobně jako je tomu u výuky CJ a DCJ?

Menší počet žáků pro výuku komunikační výchovy by byl jistě ku prospěchu, otázkou je, zda se to podaří prosadit, překážkou mohou být ekonomické důvody a kapacitní možnosti jednotlivých škol.

Text odkazuje na aktuální bádání v oboru lingvistiky, chybí mi však zastoupení aktuálního bádání v literární vědě. Navíc, kromě toho, že je komunikačně-pragmatický pohled reprezentován současným bádáním na úrovni univerzit, mám silnou obavu, že mezi učitelé a vyučujícími na školách tento přístup tak silně zastoupen není (a že stále převažuje spíše strukturalistické pojetí výuky jazyka i literatury).

V literární vědě vycházíme z prací autorů uvedených výše, tedy např. z prací Ondřeje Hausenblase, Václava Nezkusila, Ondřeje Hníka, Jaroslava Valy, Václava Jindráčka,

Josefa Soukala a dalších. Strukturální pojetí literární výchovy chceme opustit a směřovat k prohlubování čtenářských kompetencí, interpretace textu a sdílení čtenářských zážitků. Věříme, že učitelé v tomto směřování najdou smysl, ať už to bude mladá generace vyučujících, která bude didakticky vybavena, a předpokládáme, že i zkušení učitelé dokáží pochopit význam nových trendů ve výuce literární výchovy.

Proč v části 8 není zohledněn přínos literární výchovy pro wellbeing žáků?

Souhlasíme, literární výchova, konkrétně například sdílení čtenářských zážitků, literární výstavky, návštěvy knihovny, může výrazně přispět k rozvíjení wellbeingu.

Jak chcete definovat pojem „postkomunikační přístup“, pokud tento termín v oblasti didaktiky cizích jazyků skutečně existoval? Pokud odkazujete na práci Kumaravadivela a „post-method“ pedagogiku, bylo by vhodné do dokumentu některé z jeho základních premis také promítnout.

Cílem koncepce nebylo předložit vědecké pojednání o směřování výuky cizích jazyků a v textu je výslovně uvedeno, že jsme si plně vědomi mnoha dalších aspektů, na které by náš text mohl reagovat. Rozsah textu koncepce byl také omezen počtem znaků.

Z vašeho dokumentu není jasné, jakým způsobem chcete zohlednit aktualizovanou podobu SERRJ (2020), a také není jasné, proč odkazujete pouze na verzi z roku 2018, a ne na konečný dokument.

Aktualizovaná podoba SERR z roku 2023 bude promítnuta do formulací očekávaných výstupů.

Je nějak řešena návaznost druhého cizího jazyka při přechodu na SŠ?

Otázka návaznosti cizích jazyků se řeší dlouhodobě. Přestože je otázka návaznosti a efektivity výuky cizího jazyka mezi základní a střední školou důležitým tématem, nebylo dosud ze strany MŠMT rozhodnuto o způsobu zajištění. Znamenalo by to nastavení konkrétního dalšího cizího jazyka, čímž by mohla být omezena široká nabídka a rozmanitost jazykové výuky.

Neměly by mít školy povinnost rozvíjet jazykové dovednosti žáků v zahraničí a spolupráci se žáky z jiných zemí a tyto aktivity podporovat v rámci rozvoje dovedností a kompetencí žáků?

Aktivity spojené se získáváním jazykových kompetencí v rámci mezinárodního prostředí a spolupráce s dětmi z jiných zemí přináší žákům nejen jazykové dovednosti, ale také kulturní povědomí, interkulturní kompetence a rozvoj osobnostních schopností. Revidovaný RVP by měl klást důraz na inovativní metody výuky a v rámci metodické podpory pomáhat učitelům při rozvíjení jazykových dovedností žáků. Stanovení paušálního ocenění učitelů, kteří podobné projekty organizují, samozřejmě spadá do kompetence MŠMT a zřizovatelů.

Koncepce nezohledňuje rozvoj vzdělávání pedagogů v oblasti výuky češtiny jako cizího jazyka. Ve školách tyto pedagogové chybějí a nabízelo by se, aby tuto kompetenci měli učitelé cizích jazyků, neboť jsou metodicky připravováni na výuku cizího, ne mateřského jazyka.

Žáci s odlišným mateřským jazykem jsou řešeni v koncepci společného vzdělávání. V tvorbě metodické podpory se předpokládá zapojení odborníků z oblasti společného vzdělávání, českého jazyka a cizích jazyků.

Člověk a zdraví

Proč je v dokumentu jen jednou, a to jen v poznámce, zmíněn pojem „výživa a stravování“? Výživa je jeden z nejvýznamnějších faktorů zdraví.

Smyslem návrhu koncepce nebylo řešit obsahy jednotlivých vzdělávacích oborů, ale popsat stěžejní otázky současného postavení VO ČaZ v RVP ZV (analytická část) a vymezit základní představu o změnách VO ČaZ v revidovaném RVP ZV (část týkající se pojetí změn). I další témata Výchovy ke zdraví byla v návrhu koncepce revize VO ČaZ jen zmíněna, aby bylo patrné, že se s nimi počítá.

Proč se nepočítá se zařazením tématu „jídlo, vaření a stolování“?

Jedná se o téma, které je v současnosti povinné na 1. stupni (téma Příprava pokrmů) ve vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Na 2. stupni patří mezi 7 doporučených témat, z nichž si školy mohou vybrat. K tématu se vztahuje i návrh koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce a bude k němu probíhat jednání mezi jednotlivými oblastmi v další fázi práce na revizích.

Proč se nepočítá s definováním pojmu „výživová gramotnost“ (vedle pohybové gramotnosti)?

Na rozdíl od pohybové gramotnosti, která by měla být výsledkem vzdělávání ve vzdělávacím oboru Tělesná výchova, je téma „výživa a stravování“ jednou z řady dílčích gramotností, které jsou obsaženy ve Výchově ke zdraví. „Výživová gramotnost“ tedy bude součástí komplexní zdravotní gramotnosti. Jako se v tělesné výchově nezavádějí dílčí gramotnosti – „plavecká gramotnost“, „lyžařská gramotnost“ atd. –, i ve Výchově ke zdraví se počítá s jednou střešní gramotností – zdravotní.

Jakým způsobem budou zajištěny změny VO Člověk a zdraví?

Zajištění změn VO ČaZ se bude ubírat několika směry.

1. Vymezení povinného společného obsahového základu, včetně doplnění problematiky OSV, aktualizace kompetenčně zaměřených očekávaných výstupů, provázanost výstupů na úrovni 1. a 2. stupně, jejich vazby na KK, ZG, PT a na výstupy jiných VO.
2. Snaha o zajištění dostatečného časového prostoru pro povinný obsah a aktivizující metody práce směřující k praktickým dovednostem, návykům a postojům žáků.
3. Vytvoření dostatečné metodické podpory (příkladů do výuky) ve vazbě na modelové ŠVP.
4. Propagace VO ČaZ a přesvědčování škol, aby věnovaly dostatek prostoru pohybu, zdraví, bezpečí a osobnímu rozvoji žáků jak ve výuce, tak v režimu školy a při spolupráci s mimoškolními partnery.
5. Apel na vysoké školy připravující budoucí učitele, aby byla daná problematika adekvátně aktualizována a začleňována do studijních programů budoucích učitelů.
6. Začleňování vzdělávacích aktivit na témata obsažená ve VO ČaZ do systému dalšího vzdělávání učitelů.

Jak budou podporovány školy a učitelé VO Člověk a zdraví ze strany MŠMT?

Podpora ze strany MŠMT by měla přispívat k naplňování výše uvedených bodů. MŠMT může kromě konečné podoby RVP ZV ovlivňovat především propagaci dané problematiky na svém webu i ve veřejných vyjádřeních vůči školám a širší veřejnosti, může úzce spolupracovat s dalšími resorty, které se podílejí na utváření obsahu VO ČaZ, podporovat další vzdělávání učitelů (akreditace vzdělávacích kurzů), schvalovat vhodně zaměřené učebnice a učební texty atd.

Jak se změní hodinová dotace předmětu na základních školách?

Je třeba připomenout, že zůstane zachován dosavadní princip dvoustupňového kurikula i možnosti integrace vzdělávacích obsahů do různých vyučovacích předmětů. RVP ZV tak bude vymezovat minimální rozsah hodinové dotace pro povinný základ vzdělávání ve VO ČaZ a disponibilní časovou dotaci pro rozšíření konkrétních vyučovacích předmětů ve školách, včetně možnosti tvorby nových (navazujících) povinných předmětů, volitelných předmětů, projektů, kurzů atd. Znamená to, že odpovídající časová dotace bude u konkrétních vyučovacích předmětů vždy kombinací toho, co závazně vymezení MŠMT v rámcovém učebním plánu, co schválí škola ve svém ŠVP (zda časovou dotaci navýší, nebo nenavýší) a co vloží do každodenního režimu školy.

Člověk a příroda

V koncepci revize VO není žádná zmínka o provázanosti mezi 1. a 2. stupněm (propojení se VO Člověk a jeho svět), ačkoliv toto bylo připomínkováno ze strany koordinační skupiny pro 1. stupeň. Počítají tvůrčí skupiny (fyzika, chemie, přírodopis, zeměpis) s tím, že budou vzdělávací obsah připravovat i pro 1. stupeň?

Ano. Ve všech oborových pracovních skupinách jsou odborníci na primární vzdělávání, kteří v rámci daných skupin připravují vzdělávací obsah i pro 1. stupeň ZŠ.

V koncepci jsem nenašel žádné konkrétní návrhy k jednotlivým vzdělávacím oborům. Co by se mělo změnit v chemii, ve fyzice, v biologii, v zeměpisu?

Zadáním bylo připravit návrh koncepce revize vzdělávací oblasti, nikoliv jednotlivých oborů. K jednotlivým oborům se vztahují [podkladové analytické studie](#) pro fyziku, chemii, geografii, přírodopis/biologii a geologii, které jsou zveřejněné na webových stránkách NPI ČR.

Zaujalo mne vyjádření: „Na školách stále není častá kultura založená na spolupráci učitelů, na společném plánování, realizaci a reflexi výuky. To se projevuje mimo jiné v potížích s návazností učiva mezi jednotlivými vyučovanými předměty (např. fyzika–matematika).“ Potíže s návazností fyziky na matematiku nejsou dle mého názoru způsobeny tím, že spolu učitelé nespolupracují, ale tím, že za současných podmínek je jen obtížně realizovatelná. Cesta je jediná, začít vyučovat fyziku až od sedmého ročníku...

Kultura založená na spolupráci učitelů a spolupráci učitelů a dalších aktérů ve vzdělávání je klíčová pro zvyšování kvality vzdělávání na 2. stupni ZŠ. V přípravě revize RVP se počítá s řešením návaznosti fyziky na matematiku právě v rámci spolupráce pracovních skupin fyziky a matematiky. Samotný posun výuky fyziky od 7. ročníku problém neřeší už z toho důvodu, že využívání matematického aparátu se v 6. ročníku omezuje v podstatě jen na základní fyzikální veličiny a převody jednotek.

Člověk a společnost

Je možné uvažovat o explicitním zařazení tématu dobrovolnictví v této vzdělávací oblasti?

Nyní nelze říci, zda téma dobrovolnictví v RVP ZV bude, nebo nebude. Práce na očekávaných výstupech aktuálně probíhá, o tématu dobrovolnictví víme a diskutujeme ho.

Bylo by možné navrhnout, aby školy umožňovaly a podporovaly dobrovolnické aktivity žáků a reflektovaly je ve výuce?

Dobrovolnictví je jednání a činnost žáků. V aktuální fázi nelze říci, zda se do RVP ZV propíše. Zadání pro NPI ČR nicméně uvádí, že má být k dispozici více disponibilních hodin v rámcovém učebním plánu a to má být prostor pro aktivity žáků (může se jednat i o dobrovolnictví).

Bude etice nebo náboženství v novém pojetí RVP věnována větší pozornost než dříve? Bude čas věnovat se dostatečně těmto tématům?

O tématu etika a náboženství víme, máme je na našem listu položek k projednávání, řešíme je jak za Výchovu k občanství, tak za Dějepis. Nyní nelze říci, zda téma etika a náboženství bude ve finální verzi RVP ZV, případně v jaké podobě a v jaké šíři – práce na očekávaných výstupech aktuálně probíhají. Víme, že budeme muset vzdělávací obsah redukovat, že budeme muset podle Zadání pro NPI ČR vybírat jen základní témata, základní oborové koncepty a základní poznání. Etická výchova je řešena také v rámci vzdělávací oblasti Člověk a zdraví, kde je věnována pozornost původnímu doplňujícímu vzdělávacímu oboru Etická výchova.

Budou témata ochrany člověka za mimořádných událostí (OČMU) rozprostřena ve výstupech žáků napříč 1. a 2. stupněm vzdělávání v základních školách tak, aby bylo zřejmé, že se přímo jedná o téma OČMU? Nebo budou stále rozdělená do různých vzdělávacích oblastí?

V této chvíli nejsme ve fázi, kdy k sobě skládáme kapitoly v RVP ZV, proto na otázku nelze odpovědět – strukturace bude teprve následovat. Tématem se zabývá také vzdělávací oblast Člověk a zdraví a strukturace bude následovat po vytvoření a projednání očekávaných výstupů.

Je v plánu nějakým způsobem dotlačit školy k tomu, aby zapojily studenty do spolurozhodování o dění na škole (samozřejmě přiměřeně věku)?

Otázka míří k žákovským a studentským parlamentům. Určitě bychom nebyli pro tlačení škol do těchto aktivit, spíše jsme pro to, aby byla v RVP ZV explicitně uvedena participace žáků na záležitostech, které se týkají třídy, školy nebo komunity. Bylo by na konkrétní škole a konkrétních učitelích, jak tuto participaci zrealizují s ohledem na specifika žáků, specifika školy a prostředí, s ohledem na místní kontext. Každá škola může mít jiné podmínky a potřeby a povinné prosazování žákovských parlamentů by mohlo být kontraproduktivní, mohlo by se stát formalismem. Byli bychom proto spíše pro volnější zpracování, které by nabízelo varianty, umožňovalo by volbu. Participaci žáků lze posílit prostřednictvím provázanosti tří prvků RVP: klíčových kompetencí (a jejich formulací), průřezových témat (a jejich formulací) a vzdělávacích oborů (a jejich formulací). To může být společný tah směrem k prosazení participačních činností ve škole.

Proč se tolik tlačí na moderní dějiny (doslovně píšete: v Dějepisu věnovat více prostoru moderním dějinám)? Už jen případ interpretace incidentu v Tonkinském zálivu ukazuje, jak ošidný je dojem, že máme k tzv. moderním dějinám všechna dostupná fakta. Navíc nám chybí tolik potřebný odstup. Myslíte, že lze objektivizovat např. odboj skupiny kolem bratří Mašínů?

V dějepisu by žáci měli vnímat především možnost lépe se orientovat v současnosti. Ve většině dějepisných témat šikovný učitel najde nějakou aktualizaci, v moderních dějinách samozřejmě nejvíce. Kvůli souvislostem je důležité, aby žák znal příčiny a následky, posloupnost dějů, protože události v historii na sebe navazují. Takže rozhodně nezatrácujeme starší dějiny. Pro orientaci v současném světě je ale pro žáka jistě důležitější vědět, kdo byl Václav Havel, než například Amenhotep II. Samozřejmě si ale také

uvědomujeme, jak je téma druhé poloviny 20. století hodně komplikované a leckteré události pro žáky těžko uchopitelné. Proč by se ale tato témata neměla učit kvůli tomu, že se mohou najít fakta, která interpretaci dané události převrátí naruby? Nebo proč by se neměly žákům představovat kvůli tomu, že není jasné, zda má být nějaká osobnost zatracována či glorifikována? Nové pojetí dějepisu by mělo vést žáky k vlastnímu úsudku, z učitele by se namísto „vykladače jedné pravdy“ měl stát průvodce pro úvahy žáků, ten, kdo navede k práci s prameny. Výstup k tématu „odbojová skupina bratří Mašínů“ tedy nemá znít: žák ví, že bratři Mašínové byli vrazi nebo byli účastníci třetího odboje, kteří mají být vyznamenáni. Žák bude seznámen s odbojovou činností skupiny bratří Mašínů (a udělá si vlastní názor).

Kdo bude rozhodovat o tom, co se z „nemoderních dějin“ nebude učit?

Všechny očekávané výstupy za obor Dějepis tvoří členové pracovní skupiny, jejichž jména najdete na webových stránkách velké revize. Navíc upozorňujeme na skutečnost, že v novém RVP se nemá objevit kategorie učivo. Očekávané výstupy budou více obecnější, než bývaly. Také bude záležet na konkrétní škole, jaké ŠVP si vytvoří, a na učitelích, co konkrétně hodlá žákům předat.

Proč zatracujete „roli výkladu učitele a následného ověřování faktografických znalostí“ a nekriticky glorifikujete „konstruktivistickou výuku“? Dějepis je předmět, kde nejprve musíte znát fakta, abyste měli co interpretovat.

Chtěli bychom změnit postavení dějepisu jako předmětu čistě naukového, neoblíbeného, toho, v němž většina žáků nevidí žádný význam. Chtěli bychom žáky vést k tomu, aby se skutečně z historie uměli poučit, aby příčinám a následkům porozuměli, ne aby pouze uměli vychrlit „nabíflená“ data a jména. Chtěli bychom u žáků rozvíjet vyšší myšlenkové operace. Uznáváme, že fakta a základní data jsou nutná a pro žákovu orientaci užitečná, znalosti nikdo nechce zatracovat. Transmisivní model výuky, kdy učitel předává „jednu jedinou pravdu“ a žák je oceněn za to, že ji dokáže zopakovat, je však již překonán. Chceme, aby žák zažil nadšení z objevování, uměl naučený fakt použít při řešení problému, uměl pracovat s různými zdroji, uměl porozumět jádru sdělení a zasadit ho do souvislostí. Význam dějepisu tak vidíme především v lepší orientaci v současném světě a v kultivaci myšlení.

Jak má učitel stihnout za druhé pololetí probrat moderní dějiny 1945–2023 při časové dotaci 2 hodiny týdně?

O hodinové dotaci a rozvržení probírání učiva v konkrétní škole nerozhodují tvůrci RVP. V Zadání pro NPI ČR přímo stojí, že nemáme očekávané výstupy tvořit s představou hodinové dotace. Rámcový vzdělávací program musíme chápat opravdu pouze jako rámec, konkrétnější podobu mu dávají až tvůrci ŠVP v jednotlivých školách. A pak samozřejmě sami učitelé. V plánu je také nově stanovit školám větší podíl disponibilních hodin, s nimiž bude moci každá škola pracovat podle svého uvážení.

Člověk a svět práce

Které dosavadní tematické oblasti v RVP ZV zůstanou ve vzdělávacím oboru Člověk a svět práce a které budou přesunuty do jiných vzdělávacích oblastí? Které budou volitelné a které povinné pro ZŠ i víceletá gymnázia?

Finální podoba tematických okruhů bude záviset na identifikaci společného základu (podle Zadání pro NPI ČR). Viz 10. bod návrhu koncepce vzdělávací oblasti: „V souladu se Zadáním je nyní potřebné identifikovat společný základ vzdělávací oblasti Člověk a svět práce pro 1. a 2. stupeň (napříč všemi současnými okruhy), určit povinné tematické okruhy a možnosti propojování/prolínání tematických okruhů s jinými VO.“

Jak bude řešena podpora manuální zručnosti žáků?

Manuální zručnosti, manuální dovednosti se rozvíjejí v mnohých aktivitách a činnostech nejen ve škole (např. i ve výtvarné výchově), ale i mimo školu (souvisí mj. s ontogenetickým vývojem jedince). Manuální dovednosti představují pouze výsek světa práce. Přesto je pravděpodobné, že budou rozvíjeny v rámci tematických okruhů. Finální podoba tematických okruhů bude ovšem záviset na identifikaci společného základu (podle Zadání pro NPI ČR). Viz 10. bod návrhu koncepce vzdělávací oblasti: „V souladu se Zadáním je nyní potřebné identifikovat společný základ vzdělávací oblasti Člověk a svět práce pro 1. a 2. stupeň (napříč všemi současnými okruhy), určit povinné tematické okruhy a možnosti propojování/prolínání tematických okruhů s jinými VO.“

Pochopili jsme správně, že VO by se měla do budoucna zaměřit na volbu životní kariéry a na rozvoj kariérových kompetencí? Neznamená to, že tematické okruhy příprava pokrmů a pěstitelské práce a chovatelství budou vynechány?

Z preambulí návrhu koncepce vyplývá, že kariéra zahrnuje veškeré dimenze života, tj. i vámi uvedené tematické okruhy, a že svět práce je komplexní, týká se různých druhů práce. Finální podoba tematických okruhů bude ovšem záviset na identifikaci společného základu (podle Zadání pro NPI ČR). Viz 10. bod návrhu koncepce vzdělávací oblasti: „V souladu se Zadáním je nyní potřebné identifikovat společný základ vzdělávací oblasti Člověk a svět práce pro 1. a 2. stupeň (napříč všemi současnými okruhy), určit povinné tematické okruhy a možnosti propojování/prolínání tematických okruhů s jinými VO.“

Jak se učí tento vzdělávací obor v zahraničí?

Zahraničí je široký pojem, VO se učí v různých zemích různě. Existují variabilní přístupy relevantní socioekonomickému lokálnímu i globálnímu kontextu. Všeobecně existují různé varianty aplikace kariérového vzdělávání od MŠ, ZŠ, SŠ po VŠ a v kontextu celoživotního vzdělávání. Důraz je kladen na celoživotní rozvoj CMS (*career management skills*; různé modely). V zemích, které kladou důraz na očekávané výstupy a kompetenční přístupy (typické pro anglosaský přístup ve vzdělávání), se kurikula liší od pojetí VO ČaSP v současně platném RVP ZV.

Člověk a jeho svět

Jaká je definice pojmu „činnostní učení“?

Činnostní učení je vyučovací metoda, která je založená na aktivním zapojení žáků do výuky. Dává jim prostor ke konkrétním činnostem, samostatnému uvažování a vytváření vlastních názorů a otázek. Viz například článek [Činnostní učení](#).

Jaká je definice pojmu „rozvojové pojetí“?

Při výkladu rozvojového pojetí primárního vzdělávání odkazujeme na Z. Heluse a H. Lukášovou a jako důležité vnímáme pojetí dítěte jako dynamicky se utvářející osobnosti, která má své směřování a je schopná se aktivně podílet na svém vlastním rozvoji. Viz Helus, Z. Dítě v osobnostním pojetí. Praha: Portál, 2004, a Lukášová, H. Kvalita života dětí a didaktika. Praha: Portál, 2010.

Jaká je definice pojmu „badatelská výuka“?

[Badatelsky orientované vyučování](#) podporuje konstruktivistický styl výuky s využitím aktivizujících metod.

Jaká je definice pojmu „digitální wellbeing“?

Digitální wellbeing lze definovat jako schopnost bezpečně pracovat na internetu s ohledem na duševní zdraví. Odkazujeme zde na články [Digitální kompetence v kontextu digitálního wellbeingu](#) Jaroslava Maška nebo [Digitální well-being](#) na stránkách projektu SYPO.

Jaká je definice pojmu „vrstevnické hodnocení“?

Odkazujeme zde na článek [Vrstevnické hodnocení ve škole: Jak na to](#) na webu Zapojme všechny.

Společné vzdělávání

Nové zadání revizí pro NPI ČR ze strany MŠMT bylo přijato ve chvíli, kdy již pracovní skupiny na revizích pracovaly. Jaké změny oproti původnímu pojetí, s nímž pracovní skupiny zahajovaly svoji činnost, proběhly a jakým způsobem byly implementovány?

Do zveřejněného návrhu koncepce za téma společného vzdělávání byly doplněny v závěru textu návrhy, které zohledňují Zadání NPI ČR ze strany MŠMT. Tyto návrhy se vztahují především k umístění minimální doporučené úrovně pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření (MDÚ) mimo RVP ZV, k vymezení společného základu a k vyššímu počtu disponibilní časové dotace k využití školami. Návrh koncepce v této části zdůrazňuje význam procesu implementace těchto kroků a upozorňuje na potřebu nezbytnosti dostupné metodické podpory pro školy.

Při organizaci výuky žáků se sluchovým postižením se osvědčuje dělit žáky do studijních skupin podle preferovaného jazyka ve vzdělávání (český znakový jazyk nebo čeština). Bude to tak možné?

Již nyní je organizace výuky ve školách v tomto modelu možná. Je v kompetenci ředitelů běžných škol i škol zřízených podle § 16 odst. 9 pro žáky se sluchovým postižením organizovat výuku tak, aby to bylo co nejefektivnější pro žáky s ohledem na dosahování školních výstupů.

Z jakého důvodu nebude v RVP ZV již MDÚ? Kde to bude specifikováno?

MDÚ bude na základě Zadání pro NPI ČR umístěna mimo RVP ZV do metodické podpory k revidovanému kurikulu. RVP ZV má být útlým dokumentem, který bude popisovat nezbytné skutečnosti pro tvorbu ŠVP všech škol. Tento dopad MDÚ ve školské praxi nemá. V textu RVP ZV navrhuje Koordinační skupina pro téma společného vzdělávání (KS SV) popsat jejich využití pro tvorbu ŠVP i IVP na základě doporučení školského poradenského zařízení i cestu k těmto sníženým výstupům tak, aby byly snadno dostupné jak pro školské poradenské zařízení, tak pro školy. V metodické podpoře bude MDÚ pro školy připravená i s dalšími materiály, které popisují práci se vzdělávacím obsahem v rámci podpůrných opatření (např. Kurikulum ČJ jako cizího jazyka) pro další skupiny znevýhodněných žáků (v případě Kurikula ČJ žáci s OMJ).

Do nových RVP ZV by měly být zařazeny jako samostatná kapitola „předměty speciálně pedagogické péče“ (PSPP). Budou na základě toho ve školách realizovány konkrétní předměty PSPP? Školy by měly mít možnost tyto předměty realizovat podle vlastní potřeby.

Ve stávajícím RVP ZV není přehledně popsán způsob zapracování PSPP do ŠVP ani možnosti jejich realizace. Proto se v návrhu koncepce společného vzdělávání objevuje návrh na jasnější popis. Nehovoří se o samostatné kapitole, ale o jednom z témat, která KS SV navrhuje propsat do RVP ZV i obsahu metodické podpory. Návrh KS SV na

rozpracování metodické podpory předkládáme jako snahu podpořit školy v realizaci PSPP zacílené na potřeby žáka.

V koncepci zaznívá návrh řešit specifika hodnocení žáků s potřebou podpory v rámci modelových ŠVP. Bude to formou přílohy ke třem zmiňovaným ŠVP, nebo bude vytvořen samostatný modelový ŠVP, nebo jinak?

Obsah modelových ŠVP je v procesu tvorby. Návrhy, které za téma společného vzdělávání předkládá KS SV ke zvážení, budou dále posuzovány v kontextu návrhů dalších témat a oblastí. KS SV chce návrhem poukázat na to, že téma hodnocení žáků se SVP i žáků nadaných je ve školské praxi otázkou, která zasluhuje metodickou podporu škol.

V řadě vzdělávacích oblastí je zdůrazňována metodická podpora, příp. metodická intervence na školách. Bude ji zajišťovat NPI ČR? Jakým způsobem?

Tvorba metodické podpory bude zajišťována zčásti v rámci úkolu NPI ČR k revizi RVP ZV, později zčásti projektově.

Považujeme za vhodné, aby vzhledem k dopadům na obsah bylo vypracováno i modelové ŠVP nebo metodická podpora k němu pro žáky, kteří v komunikaci preferují český znakový jazyk. Konkrétně by byla potřeba v rámci kurikula odborně zpracovat kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro uživatele českého znakového jazyka, kurikulum českého znakového jazyka jako jazyka mateřského, kurikulum českého znakového jazyka jako jazyka cizího. Nemělo by se zapomínat ani na uživatele simultánního přepisu, ideálně ne pouze v části, která se týká společného vzdělávání, ale v rámci VO Jazyk a jazyková komunikace. Bude toto realizováno?

Návrh koncepce pro téma společného vzdělávání uvádí, že v metodických materiálech k revidovanému RVP ZV je žádoucí poskytnout školám takovou podporu, aby mohly při vzdělávání žáků se sluchovým postižením, kteří preferují v komunikaci český znakový jazyk, zajišťovat podmínky nastavené platnou legislativou. Návrhy jednotlivých koncepcí vstupují nyní do dalšího procesu a KS SV předkládá i své, aby s nimi bylo dále pracováno. O postupu prací na obsahu metodické podpory budou aktéři vzdělávání dále informováni.

FAQ:

Může žák přejít do školy zřízené podle § 16 odst. 9 ŠZ, pokud o to rodiče stojí?

V jakém případě může žák opakovat ročník, pokud se bude vše upravovat v rámci IVP?

Bude k IVP nadále potřeba doporučení školského poradenského zařízení?

Bude možné využít minimální doporučené úrovně v jednotlivých předmětech u žáka bez LMP?

Budou mít pedagogičtí pracovníci vzdělávající žáky komunikující v českém znakovém jazyce dostatečné kompetence?

Se změnou RVP ZV nedochází ke změně stávající platné školské legislativy. Opatření, na která se ptáte, jsou i nadále zakotvena ve školském zákoně, vyhlášce č. 27/2016 Sb., zákoně o pedagogických pracovnících, ve znění pozdějších předpisů, a zůstávají zatím beze změny.

Umění a kultura

Děkujeme všem za zájem o vzdělávací oblast Umění a kultura (UaK) a za vyjádření názorů, které jsou z pochopitelných důvodů mnohdy protichůdné. Proto jsme se snažili shrnout naše odpovědi do okruhů, které reagují na zmíněné problémy, a to bez ohledu na to, zda se jednotlivé dotazy a další vyjádření vztahují k variantě A, či variantě B. Dotazy jdoucí nad rámec koncepce UaK (např. provázanost taneční a pohybové výchovy s tělesnou výchovou) budou řešeny ve spolupráci s dalšími pracovními skupinami při hledání společného základu.

Problematika časových dotací a učebních plánů

V současné chvíli je podle [Zadání pro NPI ČR](#) stanoven celkový počet hodin pro 1. stupeň (118 h) a pro 2. stupeň (122 h). Disponibilní časová dotace na 1. stupni činí 15 % (18 h) a na 2. stupni 30 % (36 h). Disponibilní časová dotace vytváří prostor pro rozšíření vzdělávacího obsahu nad společný základ i jeho upevňování a procvičování. Pro vzdělávací oblast Umění a kultura (UaK) ani pro jiné vzdělávací oblasti není v tuto chvíli stanovena časová dotace na úrovni rámcového učebního plánu. Není zatím důvod předpokládat, že bude využití disponibilní časové dotace na úrovni ŠVP vázáno dalšími pravidly.

Problematika členění oborů na základní a rozvíjející

Zadání pro NPI ČR nečlení obory na základní a rozvíjející (doplňkové), respektive nečlení učivo na jádrové a rozvíjející, ale hovoří o společném obsahovém základu, který je určený všem žákům. Středem pozornosti se tak nestává otázka rozřazení obsahů na „povinné“ a „doplňující“ a jim odpovídající kategorie ve stávající struktuře kurikula (vzdělávací obory a doplňující vzdělávací obory), ale to, s jakými zásadními obsahy vzdělávací oblasti UaK se mají všichni žáci na základní škole seznámit.

Termín „rozvíjející obor“ není v Zadání pro NPI ČR užíván, hovoří se zde pouze o společném obsahovém základu, určeném všem žákům v příslušném stupni. Nejen z tohoto důvodu je pak zásadní, jaké obsahy za oblast UaK mají být na úrovni RVP ZV stanoveny jako společný základ (ten bude definován v dalších fázích procesu) a jaké jsou již plně v kompetenci školy.

Problematika změn a kontinuity v oblasti UaK

Vzdělávací oblast UaK je ve stávajícím RVP ZV koncipována jako oblast otevřená různorodým uměleckým obsahům a podporující mezioborovou spolupráci, ovšem s tím, že zachovává tradiční rozdělení oborů na povinné (hudební výchova a výtvarná výchova) a doplňující (dramatická výchova, taneční a pohybová výchova, filmová/audiovizuální výchova). Cílem vzdělávání v oblasti je uvědomovat si sebe sama jako tvůrčího jedince, poznávat umělecké prostředky, postupy a metody jednotlivých druhů umění, vyjadřovat se jimi podle svých individuálních dovedností, schopností a zájmů. Aby žák přistupoval k umění „jako k procesu specifického poznávání a dorozumívání“, jehož výsledky „nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky“. Aby vnímal umění a kulturu jako součást lidské existence a jako kontinuitu procesů a výsledků duchovní činnosti.

V průběhu tvorby návrhu koncepce revize vzdělávací oblasti UaK byla snaha posílit stávající přínos oblasti ve vzdělávání. Shoda nastala v odpovědích na otázky části analytické a na 4 otázky části koncepční. Na otázku č. 3 v koncepční části „Jak se má změnit rozdělení oblastí a oborů, přiřazení oborů do oblastí, vztahy mezi obory a oblastmi a návaznosti oborů a oblastí mezi vzdělávacími stupni s ohledem na celostní rozvoj každého žáka?“ shoda nalezena nebyla a vznikly proto dvě variantní představy dalšího směřování vzdělávací oblasti UaK. Zjednodušeně lze říci, že varianta A vychází ze stávající a nejrozšířenější podoby výuky uměleckých oborů, z dosavadní pedagogické praxe i zkušenosti z kontinuálního vzdělávání v předmětech hudební výchova a výtvarná výchova. Varianta B se přiklání k pojetí širší a otevřené vzdělávací oblasti, s tím, že je možné budoucí výuku uměleckých obsahů organizovat na úrovni školy i jinak, než tomu bylo doposud. Obě varianty současně

nastolují otázky týkající se toho, co vše má být obsahem všeobecného vzdělávání, s čím vším se ve vzdělávací oblasti UaK mají seznámit všichni žáci na základní škole, jak zajistit kvalitu výuky, ale především – zda kontinuálně sledovat dosavadní ověřenou praxi, či hledat nové modely výuky.

Při hledání budoucí podoby vzdělávací oblasti UaK se diskutovala otázka, zda mají být očekávané výstupy na úrovni nového dokumentu zpracovány „rovnocenně“, zda mají být některé označeny za základní a doplňující (rozšiřující apod.), nebo mají být zpracovány výstupy nejen oborové, ale i „zastřešující“ vzdělávací oblast UaK jako celek, zda má být integrace uměleckých obsahů definována již na úrovni RVP ZV, nebo na úrovni modelových ŠVP a vlastní výuky ve škole, tedy samotnými učiteli apod.

Problematika přípravy absolventů na výuku a dalšího vzdělávání pedagogů

Kurikulum nemůže prioritně řešit aprobovanost pedagogů a jejich připravenost na výuku. Kurikulum na státní úrovni vychází ze základních strategických dokumentů a požadavků státu na vzdělávání. Respektuje kontinuitu obsahu vzdělání a vzdělanosti, zároveň ovšem musí předjímat vývoj společnosti a uplatnění žáka v osobním a profesním životě a jeho interakci s okolním světem. S ohledem na zmíněnou skutečnost nelze toto pominout ani ve vzdělávací oblasti UaK, která má už ze své podstaty přinášet do vzdělávání nové podněty, má dát šanci novým pohledům na výuku a novým přístupům k obsahu a rozvíjet individuální schopnosti a potřeby žáků v umělecky tvořivé rovině. Proto je zapotřebí také podporovat význam důležitosti vzdělávání ve vzdělávací oblasti UaK prostřednictvím osvěty ve spolupráci s kulturními institucemi a institucemi poskytujícími další vzdělávání učitelů i ředitelů škol a ve spolupráci napříč uměleckými a dalšími obory, například při vytváření metodických materiálů. V otázce aprobovanosti pedagogů by měly na novou podobu RVP ZV reagovat příslušná akademická pracoviště začleněním vhodných oborů nebo vzdělávacích obsahů do profesní přípravy učitelů.

Otázka dalšího postupu prací na revizi vzdělávací oblasti UaK a možností zapojení se do spolupráce

V tomto ohledu doporučujeme sledovat webové stránky velké revize RVP ZV – dostupné na <https://velke-revize-zv.rvp.cz/>. V případě zájmu o zapojení se do širší konzultační skupiny vzdělávací oblasti UaK je možné využít kontakt lydie.valesova@npi.cz.

Souhrnné dotazy

Jak změnu RVP ZV už teď reflektují pedagogické fakulty? Do jaké míry je připravena koncepce dalšího vzdělávání pedagogů v tomto směru?

S fakultami připravujícími učitele budou probíhat jednání v další fázi revize RVP, až bude připravena konkrétnější podoba revidovaného kurikula. Někteří zástupci pedagogických fakult jsou členy pracovních skupin, a jsou tak součástí procesu změny.

Jakou mají autoři revize představu o připravenosti škol na tuto proměnu (prostory škol, vybavenost tříd)? Jak je připravena revize náplně práce učitele v oblasti přímé a nepřímé vyučovací povinnosti či snižování rozsahu základního úvazku? Jak jsou na změny připravováni ředitelé škol? Existuje zpracovaná vize školy, na jejímž základě by bylo jasné, co je pro ni třeba udělat v oblasti softwaru i hardwaru?

Stejně jako vy považujeme za velmi důležitou implementační fázi revize RVP. Proto byl v dubnu 2023 spuštěn systémový projekt IPs Kurikulum, jehož podstatou je právě podpora implementace a tvorba metodických sítí. Návrhy na případné legislativní úpravy související s prací pedagogů jsou v gesci MŠMT, NPI ČR může zajistit metodickou podporu, DVPP či přímou podporu ve školách.

Počítá se se změnou požadavků na jednotné přijímací zkoušky, poté, co bude změněn v RVP přístup k jazyku, komunikaci, literatuře?

NPI ČR není realizátorem jednotné přijímací zkoušky (JPZ zadává MŠMT a připravuje ji CERMAT). Budou probíhat jednání o úpravě JPZ v návaznosti na revizi kurikula, rozhodnutí o jejím pojetí ovšem bude na MŠMT.

Bude k připomínkování poskytnuta i verze vzdělávací oblasti, která již bude vytvořena na podkladech kontinuí klíčových kompetencí a průřezových témat?

Koncepce revize dané vzdělávací oblasti byla vytvořena k daným oborům vzdělávací oblasti nezávisle na koncepcích klíčových kompetencí a průřezových témat. K provázání těchto segmentů kurikula dojde až v procesu samotné revize RVP ZV. Celková koncepce RVP ZV včetně konkrétního návrhu klíčových kompetencí, základních gramotností a průřezových témat bude zveřejněna na konci června 2023. Z této koncepce budou vycházet i ostatní pracovní skupiny při formulacích očekávaných výstupů a související metodické podpory.

Postrádáme výčet konkrétních základních „oborových konceptů“ v adekvátní a funkční míře obecnosti.

Výčet základních „oborových konceptů“ bude výsledkem shody na obsahovém základu společném pro všechny žáky (tzv. „společný základ“) napříč všemi vzdělávacími oblastmi/obory. Výsledek této spolupráce skupin by měl být znám na konci léta 2023.

Jak se revize vypořádá s nutností výrazně zlepšit dynamiku vzdělávání, tedy s možností pružněji „zahazovat“ zastaralá témata a koncepty a „přibírat“ aktuálnější? Jak bude zajištěna motivace škol/učitelů ke změně?

Očekávané výstupy budou v RVP ZV vytvořeny jako obsahový základ společný pro všechny děti. RVP ZV bude obsahovat zejména základní oborové koncepty. Kompetenční pojetí očekávaných výstupů předpokládá, že budou zformulovány jako činnostní, tzn. nebudou zaměřené na úplně konkrétní dílčí znalosti, které by mohly zastarávat. Zároveň by měl být nastartován proces pravidelných revizí kurikula, aby bylo možné reagovat na potřeby proměny jednotlivých tematických celků. Pro motivaci škol/učitelů je velmi důležitá implementační část projektu, navazující na revizi dokumentu RVP ZV, a přímá podpora ve školách – bude součástí systémového projektu IPs Kurikulum.

Budou témata ochrany člověka za mimořádných událostí rozprostřena ve výstupech žáků napříč 1. a 2. stupněm vzdělávání v základních školách tak, aby bylo zřejmé, že se přímo jedná o téma OČMU? Nebo budou stále rozdělená do různých vzdělávacích oblastí?

Téma OČMU je součástí revize vzdělávací oblasti Člověk a zdraví – mělo by tedy být v RVP ZV součástí této vzdělávací oblasti. Stejně jako u ostatních témat budou formulovány očekávané výstupy v uzlových bodech pro 5. a 9. ročník.

Bude připravená koncepce s podpůrnými materiály a dostatkem kvalifikovaných učitelů v terénu před spuštěním nového ŠVP?

Na revizi RVP ZV bude navazovat implementační fáze, jejíž součástí bude metodická podpora, přímá podpora škol/učitelů a také tvorba nových učebních materiálů. Tato metodická podpora by měla být připravena před zahájením povinnosti škol realizovat výuku podle nového RVP ZV (resp. podle upraveného ŠVP).